

# Změny ve společnosti v 19.stol.

- Akademie a výstavy, kritikové a znalci umění zavedli rozdíl mezi Uměním a řemeslem.
- Průmyslová revoluce ničí samotné tradice řemeslné rukodělné práce (strojová výroba).
- Rozsah výstavby neuvěřitelně narůstá – města – investoři chtějí „umění“ fasády v **neostylech** (podoba románského hradu, neogotika.atd.)
- Vztah mezi umělcem a zákazníkem – napjaté.
- Dějiny umění 19.stol. – hrstka osamocených umělců, kteří měli odvahu a vytrvalost myslet samostatně.

# J. A. D. Ingres

- absolutní přesnost  
= kresba dle  
modelu
- Žena po koupeli  
1808



- **Eugen Delacroix** (Svoboda vede lid, 1930)
  - neuznával zákony Akademie (antické umění)
  - důraz na práci s barvou, než na kresebnou kvalitu



# Camille Corot - Zahrada vily d'Este (1843)

Realisticky zachycení malby. Zachycení horkého dne na jihu – větší důraz na celek výjevu než na jednotlivé detaily.



# Gustave Courbet (*Dobrý den, pane Courbete* 1854)

neusiloval o malebnost, ale o pravdu (svou výstavu nazval ***Le Realisme***)

- namalovat sebe a svého mecenáše = žádné pózy, žádné plynulé linie. Malíř bez kabátu – urážka slušnosti. Šel proti konvencím.



# Edouard Manet

- Opustil metodu jemných stínů ve prospěch silných kontrastů
- 1863 – odmítli vystavit jeho práce
- Salón odmítnutých (rozepře mezi klasickou malbou a tvorbou mladých malířů)
- Manet sám se cítil pokračovatelem tradice, ale vnímán tak nebyl
- Inspirace mistry (Goya)



Francisco Goya – *Skupina na balkóně*, 1810

Edouardo Manet – *Balkón*, 1868



- Balkón – kontrast mezi světlem venku a tmou, která pohlcuje postavy v interiéru
- Manetovy portréty nejsou trojrozměrné (jako známe od renesančních a barokních mistrů)



Manetovy hlavy vypadají ploše – tak jak vypadají obličej, když je vidíme na plném denním světle. Manet zkoumal účinky modelace světla – proto je celek mnohem skutečnější. Dojem celku zdůrazňuje i výrazná barva zábradlí.



- Manet a jeho následovníci způsobili svým pojetím barev revoluci. Objevili, že když se díváme na přírodu pod širým nebem, nevidíme jednotlivé předměty každý s vlastní danou barvou, nýbrž spíše jako jasnou změť barev, které se v našem oku (nebo spíše mysli) mísí.

- E. Manet se seznámil s Claudem Monetem. Který měl loďku vybavenou jako ateliér, tam zkoumal světlo odrážející se na vodě.
- Manet i Monet prosazovali plenérovou malbu – opustit pohodlí a zkoumali skutečnost, která se stále proměňuje. Je nutné zachytit vše rychlými tahy.

E. Manet – Monet při práci na své loďce, 1874





Tento „ledabylý“ přístup uváděl kritiky v zuřivost. Když se roku 1874 mladí umělci spojili a uspořádali výstavu, kde Monet vystavil svůj obraz „*Imprese*“ východu slunce. Jeden z kritiků označil posměšně celou skupinu umělců jako **Impresionisty**.

[https://www.youtube.com/watch?v=-  
Ftb1mkN30g](https://www.youtube.com/watch?v=-Ftb1mkN30g)



**Claude Monet - Jezírko s lekníny**

# Snídaně v trávě

Nebyla to jen technika, která kritiky tak rozlítla, byly to také motivy, které si umělci volili.

[https://www.youtube.com/watch?v=Nb\\_4nEFyeGk](https://www.youtube.com/watch?v=Nb_4nEFyeGk)

Auguste Renoir – Taneční zábava v Moulin de la Galette, 1876





- Zásady impresionismu se používali nejen v krajinomalbě – **Renoir** dokázal vystihnout zábavu společnosti, ale hlavní zájem je zaměřen na studium slunečního světla nad hemžícím se davem.
- Jen pár postav v popředí je vypracováno do detailu, ale i ty jsou zobrazeny nekonvenčně – oči a čelo sedící dámy jsou ve stínu, slunce jí osvětluje rty a bradu.
- Vzadu v obraze se tvary ve slunečním světle a vzduchu rozplývají.
- Dnes víme, že zdánlivá skicovitost /nedokončenost postav vzadu, nemá nic společného s nedbalostí. Kdyby Renoir vymaloval každý detail působil by obraz mdle a bez života.

[http://www.csfd.cz/film/318281-  
renoir/prehled/](http://www.csfd.cz/film/318281-<br/>renoir/prehled/)

Leonardo nechával tvary splynout s tmavými stíny, aby postavy nepůsobily strnule. A právě impresionisté objevili, že tmavé stíny se ve slunečním světle nevyskytují, což jim znemožňovalo Leonardovu techniku používat. Věděli, že lidské oko, je úžasný nástroj, kterému stačí jen naznačit. Je třeba vědět, jak se máme na takové obrazy dívat. Lidé, kteří navštívili výstavu impresionistů poprvé, zřejmě strkali nos až přímo k obrazu a tak viděli jen změt' nahodilých skvrn. Trvalo nějaký čas, než se obecnostvo naučilo, že pro pochopení impresionistického obrazu je třeba ustoupit.

# Camille Pissarro - Boulevard des Italiens, 1897



# Edgar Degas – Čekání na nástup, 1879

- Stranil se impresionistů, i když s nimi sympatizoval. Zajímal se o kresbu.
- Na svých obrazech chtěl zvýraznit dojem nečekaných úhlů a pevných tvarů – proto volil interiér místo přírody.
- Jeviště sledoval shora a studoval účinky perspektivy a osvětlení.



# Auguste Rodin – Boží ruka, 1898





- Stejně jako impresionisté opovrhoval Rodin požadavkem dokončenosti. I jemu šlo o to, aby se něco ponechalo divákově představivosti.

- [https://www.youtube.com/watch?v=QNZnpVvEW\\_c](https://www.youtube.com/watch?v=QNZnpVvEW_c)
- <https://www.youtube.com/watch?v=F28Y-o4sl30>